

GORENJEČ.

Političen in gospodarski list.

Vabilo na naročbo. **„GORENJEČ“** stane za celo leto samo 4 K, za pol leta 2 K, za četrto leta 1 K. Naročba se list lahko vsak dan, in naj se naročnina izvoli poslati upravništvu.

Tudi na Kranjskem.

I.

Često se pritožujejo slovenski listi, da se fabricirajo na Štajarskem in še v veliko večji meri pa na Koroškem iz pristnih Slovencev čistokrvni Nemci, na Primorskem pa Italijani. Nasi folkloristi brskajo po statističnih izkazih, ki jih izdajo vladni organi, ki mislijo, da le edino to vzdržuje državo in ji zagotavlja obstanek, ako se pri nekaj tisoč Slovanih na nepošten način vpiše nemški ali laški občevalni jezik. Na prvi hip se nam zdi tako ravnanje otroško, a vendar tiči v tem globok pomen, ker so taki statistični podatki gotovim krogom ključ, s pomočjo katerega nam na vseh koncih in krajih krčijo naše pravice, kar vidimo iz boja Slovencev proti nasilstvu pri koroških sodiščih in šolskem oblastvu.

A **tudi na Kranjskem** se v tem oziru ne postopa prav nič drugače, razložek je le ta, da se na Kranjskem to prakticira na bolj zvit način, bolj lihotapsko. Znana je usoda tržaskih Slovencev, ki se borijo že desetletja za slovenske šole. Ali ondotna vlada je kar vsa vrtoglava vsled samega premišljevanja, kako zavračati opravičene slovenske zahteve; vrtoglava je tako, da ne vidi in ne sliši, kako se pripravljajo bombe, kako se slučajno parniki iz »priateljske« države zasidravajo v tržaskem pristanu ravno na takih mestih, kjer **namesto** gob rasto na dnu morja **bombe**. Vladni organi bi že dalje zasledovali take »majhne«!? nerednosti, a ti preklicani Slovenci pridejo med tem zopet s kakimi prošnjami za slovenske šole ter motijo goreče cinitelje pri njihovem delu. Na Dunaju pa Čehi delajo neprilike bogu naših klerikalcev, županu Luegerju. Lueger, ta vzor katoličanstva, o katerem celo nasi razboriti kateheti otrokom pripovedujejo med poukom verouka, ta vzor katoliške pravičnosti, ki je bolj katolišk nego sam papež, ne privoščiti tisočerm českim otrokom pouka v češkem jeziku in na vse kripelje deluje na to, da se ne uresniči njihova opravičena želja. Da bi se vladni krogi zavzeli za enakovrednost Slovanov, to se jim niti ne sanja ne.

Pač pa se vse drugače postopa, kadar zahtevajo Nemci svoje »takozvane pravice«. Ljubljanski Nemci so naenkrat uvideli, da se jim godi silna krivica, ker so vse ljubljanske ljudske šole **»čisto slovenske«**!? Bolestno so objavili in vladnim krogom ni bilo nujnejšega dela nego hitro, temeljito in nepristransko preiskati neznosni položaj nemških otrok v Ljubljani. In v resnici so našli, kako **hudo slovenske** so kranjske šole, osobito pa ljubljanske. Evo Vam dokaza. Glasom učnega načrta deželnega šolskega sveta, izdanega leta 1897, se že celo na trirazrednicah na željo starišev poučuje nemščina. Na takih šolah je jezikovnemu pouku v drugem in tretjem razredu odmerjenih **11 ur**, od katerih odpadejo na slovenski jezik **cele 4 ure**, na nemški pa **samo 7 ur**; na slovenskih šolah je torej odmerjeno **slovenskemu jeziku 37 %**, **nemškemu pa 63 %** časa, ki je namenjen jezikovnemu pouku. Za vse ostale predmete ljudske šole je pa še odmerjenih **15 ur**.

Na štirirazrednih šolah je učenje nemškega jezika **obvezno že** od 3. razreda naprej. V 3. razredu so za slovenski jezik odmerjene **4 ure**, to je **33 1/2 %** in za nemški jezik 8 ur, to je **66 1/2 %**. V četrtem razredu so odmerjene slovenskemu jeziku **bore 3 ure**, nemškemu pa 7 ur, slovenskemu **torej 30 %**, nemškemu pa **70 %**.

Na petrazrednih in šestrazrednih šolah je razmerje skoro ravno tako. Kaj pa na osemrazrednih šolah, kakršne imajo v Ljubljani? Tudi na teh je obvezen pouk v nemščini od 3. razreda dalje. Od časa, namenjenega za jezikovni pouk, odpade **37 1/2 %** za pouk v **slovenščini** in **62 1/2 %** za pouk v nemščini. Ako uvažujemo to dejstvo, vrhutega pa še pripomnimo, da sta obe c. kr. vladnici skoro čisto nemški, da se č. gg. Uršulinke slovenske narodnosti tako zelo zavedajo!?!?, da je v Ljubljani nemška šulferajnska šola in še druge zasebne nemške ljudske šole, nam mora pač jasno biti, kako **krivico so trpeli** nemški otroci v Ljubljani? In tudi mero-dajni krogi so spoznali to kruto krivico. Ljubljana je dobila nalogo ustanoviti nemško deško in dekliško ljudsko šolo. Ni ji pomagalo nobeno upiranje, ker vlada pač ne pozna **nič drugega nego golo pravico**...

Stvar nas je pa zelo zanimala. In ko smo letos prejeli »Letno poročilo« ljubljanskih šol, smo si ga malo bolj natančno ogledali, osobito pa poročili obeh nemških

mestnih šol. Upamo, da nam častiti bralci ne bodo zamerili, ako jih s tema dvema poročili malo bolj natančno seznanimo ter na tem mestu nekoliko pretresemo statistični pregled, in sicer oni del, ki kaže narodnost učencev. Toda o tem v prihodnjem članku.

Kava.

Kava je postala v sedanjih časih tudi pri nas vsakdanja pijača in jed ne le v mestih in trgih, temveč tudi v brezštevilnih kmetijskih družinah na deželi. Kot jed se uporablja mlečna kava s kruhom, kot pijača pa se pripravlja na več znanih načinov. V mnogih družinah se kava pije in je kar po trikrat na dan in sicer zjutraj za zajtrk, popoldne za malico in zvečer za večerjo. Nekatere ženske se žive skoro od same kave.

Kava pa ni naš domač pridelek; dovažajo jo k nam iz daljnih tujih krajev in zanjo gre iz naše dežele na tuje vsako leto mnogo, mnogo lepega denarja. Razun tega pa je kava tudi zdravju škodljiva, ker je njeno zrnje hudo strupeno; iz njega napravljajo eden najhujših strupov, ki ga imenujejo «kofein».

Ne mislim tu naštevati podrobno vseh škodljivih nasledkov, ki jih provzroči na človeškem zdravju uživanje bobove kave; le to pripomnim, da kava škoduje posebno otrokom, slabotnim in bolehnim ljudem in onim, ki trpe vsled preveč razdražljivih in razburljivih živcev. Kava pa ima nadalje tudi to slabo lastnost, da je brez vsakih redilnih snovi in odvzame redilnost še drugi hrani, ki se povzije za njo ali poleg nje; ona človeka le razgreva, razburja in suši nekako tako kakor žganje. Obilno uživanje kave večkrat provzroči tudi pomanjkanje krvi, in tej bolezni se prav rada in pogostoma pridruži še sušica ali jetika. Taki slučajni zlasti pri ženskah niso nič nenavadnega.

PODLISTEK.

Metulj.

Spisal Multatuli.

Nek metulj je frfolel kvišku, v zrak. Vzival je svojo prostost, svojo lepoto, pred vsem pa ga je zanimalo vse opazovati, kar je bilo zdolej pod njim.

«Pridite, pridite,» je menda klical svojim bratom, ki so plavali zdolej na zemlji med rožami.

«Mi pijemo med in ostanemo tu.»

«Oh, dragi bratje, ko bi vi vedeli, kako divno je zreti od zgoraj navzdol! Pridite!»

«So li zgoraj tudi rože, iz katerih bi mogli srkati med, katerega vendar potrebujemo za svoje življenje?»

«Vse rože se vidijo od tu ... in ta vžitek ...»

«Imaš tamkaj medu?»

Resnično, tamkaj ni bilo medu.

Ubogi metulj, ki ni hotel prebivati spodaj, je postal truden ...

Toda on je hotel ostati tam gori! Bilo je vendar tako lepo, vsaj je lahko vse pregledal, vse pojmlil naenkrat.

Medu pa ... medu? Nikakor, medu tam gori ni bilo.

Postajal je slaboten, ubogi metulj. Njegovi mahljeji s perutmi so postajali medleji in medleji.

In on je padal ... In videl je že manj.

Pa tako bi rad ...

Nič ni pomagalo ... On je padal ...

«Joj, ti si tu,» klicali so mu bratje, «ali ti nismo takoj povedali? Tedaj vendar prideš srkat rožni med tu doli, kot mi. Prav dobro smo vedeli!»

Tako so klicali in veselili se, ker so imeli prav, akoravno niso imeli poželenja po lepem tam gori.

«Pridi in srkaj med kot mi!»

Metulj pa je padal ... globokeje ... in hotel je še ...

Ali vkljub temu se uživanje kave vedno bolj širi in vtrjuje tudi po onih stranskih krajih, kjer dosedaj še niso dosti poznali kave in semtertja uporabljali jo le pri kakem bolniku!

Ljudje se povsod prav lahko in hitro navadijo na kavo. Mnogi, ki so jo nekaj časa uživali, je celo več ne morejo opustiti in se je odvaditi; torej ima ona tudi v tem oziru tako lastnost za človeka kakor tobak, zganje in druge zdravju škodljive pijače.

Nekateri pametnejši in modrejši izobraženci, ki znajo ceniti in varovati svoje zdravje, nikdar nočejo piti kave zaradi njene škodljivosti, ampak pijo namesto nje raje samo mleko ali pa čaj, ki pa tudi nima nič redilnosti v sebi. Slišal sem o nekem Čehu, ki ni nikoli pil kave. Nadomestoval jo je z raznimi domačimi tečnimi jedmi, o kavi pa je rekel: «Kava ne raste v naših krajih. Bog pa je za vsako deželo ustvaril dovolj takih rastlin in živali, da se morejo prebivalci sleherne dežele preživeti s tem, kar doma zraste in kar se doma zredi. Zato ni nikjer treba dobivati živil iz daljnih tujih krajev.» To je popolnoma resnično za naše in še mnoge druge dežele na svetu. V vsakem kraju pa se ljudje v sedanjih časih vendar ne morejo, ali pa le težko preživljajo s samimi domačimi pridelki. Naši kraji pa dajo svojim prebivalcem dovolj vsega, kar potrebujejo za svoj živež, in ako bi pri nas ljudje še sedaj ne poznali drage tuje in strupene kave, bi bilo mnogo boljše zanje posebno v gospodarskem oziru.

Več stoletij smo Slovenci lahko shajali in zadovoljno živeli ob domačih pridelkih. Tako bi lahko živeli še tudi sedaj, posebno pa bi še lahko prebili brez kave. Ali nekdanjih starih navad in načinov življenja ne priključimo in ne kličemo več nazaj! Čas hiti naprej svojo pot in rodi povsod svoje izpremembe, dobre in slabe! Veliko dobrega in koristnega za človeštvo je prinesel sedanji iznajdljivi

Tu je bil rožni grm ... Ko bi ga mogel doseči?

Ni več padal ... padel je! Padel je poleg tega grma na cesto, na vozno cesto.

In tu ga je nek osel pohodil.

Pozabil sem povedati, da se drugi metulji tam spodaj niso nikdar s pomilovanjem spominjali svojega pokojnega brata, temveč bili so vedno zadovoljni s svojo modrostjo, ki pa v resnici ni bila nič drugega, nego hlastanje za medom.

Taki smo!

Nek drug metulj se je tudi dvigal kvišku, visoko v zrak ...

Ljuba domisljija, poznam to povest.

Ne verjamem. Poslušaj! Nek drug metulj se je dvigal visoko v zrak. Vzival je svojo prostost, svojo lepoto, pred vsem pa ga je zanimalo vse opazovati, kar je bilo zdolaj pod njim. Klical je svojim bratom, naj pridejo gori, toda oni so se branili, ker niso hoteli medu kratko in malo pustiti. On pa ni hotel doli, ker se je bal, da bi ga pohodilo kako zatelebano kopito. Ker je pa rabil ravnolotiko medu, kot drugi metulji, zletel je na neko goro, na kateri so rastle tudi lepe cvetke, in katera je bila prestrma za kakega osla. Tu je veselo frfolel okrog, nabral si je veliko medu in bil je hvaležen, ker so tudi tu cvetele rože, da si je prihranil zoperno pot navzdol. Ko pa je videl, da so njegovi bratje tam doli le prevečkrat zahajali na vozno pot, na kateri je bilo toliko metuljev pohojenih, tedaj jih je hotel svariti, kakor je vedel in znal, trepetal je s svojimi perotkami ter jim migal ...

Toda niso ga opazili. Seveda metulja na gori njihovi bratje sploh videli niso, ker je bil njih posel le med nabirati tam doli in ker niso vedeli, da rasto tudi tam gori cvetke.

in napredni vek, vsejal je pa seveda tudi dokaj slabih in škodljivih razvad med narode. Take razvade, ko se enkrat v ljudstvu vkoreninijo, pa se navadno ne dajo več odpraviti ali pa se jih le počasi oslabi in zatere z največjo težavo. Zato obdržimo, gojimo in izpolnimo ono, kar dobrega nam ponudi čas, a vse slabo ublažujemo in izkušajmo izpodriniti in zamenjati z dobrimi nadomestili! Dalje prih.

V Kranju, 20. avgusta.

Cesar je zadnje dni obiskal angleškega kralja Edvarda v Marijinih varih. V Budjevicah in v Plznu so cesarja pozdravili zastopniki oblastnih in razne korporacije. Na kolodvoru v Marijinih varih je našega cesarja sprejel angleški kralj Edvard. Oba vladarja sta se presrečno pozdravila.

Vojaske novinci bodo pozvani letos v aktivno službo dne 10. oktobra; enoletni prostovoljci in vsi novinci vojne mornarice, dalje nadomestni rezervisti pa 3. oktobra t. l. Pri nekaterih polkih, osobito bosanskih, mora starejše moštvo služiti, dokler ne pridejo novinci, toda ta čas se jim bo zaračunal kot orožna vaja, oziroma tudi za dve orožni vaji.

Macedonija. Albanski nemiri so mnogo nevarnejši, kakor jih opisuje turška vlada ter jih slutijo konzuli in civilni agentje. Res je, da so se zarotili proti Srbom v Peču ter bi tudi bili provzročili strahovito klanje, da ni Turčija poslala tja pravočasno vojaštva iz Mitrovice. — V Selci v prlepskem okraju je bil te dni boj s 25 mož broječo vstasko četo, ki jo vodi Karmuzov. V boju sta padla turški poročnik in neki orožnik, dočim so imeli vstasi le dva ranjena, ki pa so ju vzeli seboj. — Iz Erzeruma prihajajo poročila, da so se začeli nekateri turški častniki in uradniki zavzemati za Armence ter preprečili izgrede. To je dosegel armenski patrijarh s svojim osornim pismom do sultana. Iz Carigrada so sicer pisali patrijarhu, da je v svojih pritožbah gresil zoper dolžno udanost napram prestolu in deželi, toda patrijarh se ne briga za to očitjanje, da je le pomagal svojim rojakom.

Kronanje srbskega kralja Petra se vrši dne 21. septembra v Belem gradu, maziljenje pa pozneje v Žiči. Skupščina bo polnoštevilno prisostvovala kronanju.

Umrli je bivši francoski ministrski predsednik Waldeck-Rousseau.

Ruski prestolonaslednik. Carica Aleksandra je dne 12. t. m. povila sina. Radost v Petrogradu je nepopisna. Naslov prestolonaslednika, ki je bil podeljen velikemu knezu Mihajlu, preide po ruskih državnih zakonih na novorojenega velikega kneza.

Dopisi.

Is šostanja. V svoji veliki ljubosumnosti in jezi je tožila farovska kuharica Ana Bernhard svojega župnika Ivana Govediča na pripoznanje očetovstva in plačilo preskrbljenja za mladoletnega Leopolda Bernharda. Pa tukaj jo je zvila župnikova buča kaj premeteno pogruntala. Gonil in podil je svojo ljubljeno Anko od Poncija do Pilata, da bi umaknila tožbo, kar pa ni šlo tako gladko, in položiti je moral župnik Govedič za malega Leopolda 1000 K. na kar je dejal, da je otrok preskrbljen. Pač srečen otrok, ki ima tako premožnega očeta, da mu natenkrat položi svotico po 1000 kron, žal le samo, da mu ni župnik preskrbel tudi tako bogatega botra, katerega bi gotovo dobil v osebi Hansa Woschnagga. Pa takrat se naš Ivan ni bratil z nemčurskimi fabrikanti — nekdanjimi Sokoli — zaradi prilizljivih in vendar zalezljivih rodbinskih spletk med župnikom in «Elo», da bi ga bil naprosil za botra ali pa še celo priznal za očeta sinku Poideku, kakor svoječasno nekega hrvatskega kmeta iz zagrebske okolice. Obravnava se je vršila pozneje pri c. kr. okrajnem sodišču v Lipnici. Dobil je sedaj — seveda proti mastnemu plačilu — moža, ki še nikoli ni videl Ane Bernhard. Ta se je izdal za očeta otroku Poldku ter izjavil, da ne more plačevati preskrbljevanja, ker nima ničesar. To je lep značaj Ivanov. Leopold Bernhard, sedaj 7 let star, se ima tedaj zahvaliti za svojo

dotico po 1000 kron edino-le skrbnemu varuhu gosp. Francu Rajsterju, ki je z vso vmo skrbel za nesrečnega in svoje nesreče vendarle nedolžnega otroka. Po našem prepričanju bi pa tudi z botrom Hansom Woschnaggom ne bilo temu otroku prav nič pomagane; zakaj «Muki» — kakor ga imenuje kuharica Fani Rojc — ima tudi sinčka Ivana Rojca, rojenega dne 8. maja 1889, za katerega bi bil kot milijonar lahko plačal ne 1000 K, temveč 10.000 kron. Ker pa ta otrok ni imel pravega varuha, da bi se prepričal o gmotnem stanju «Mukija», mu seveda ni bilo treba mnogo plačevati. Borih 7 gld. je stisnil vsak mesec materi, pa je bilo dobro. Pa, kakor danes čujemo, bo fabrikant Hans Woschnagg moral malo bolj globoko seči v žep. Sinček mu je sicer dosegel že 15. leto, pa ker je «pohabljenec», treba bode skrbeti zanj celo njegovo življenje. To pa bogatemu «nemškemu» fabrikantu ne stori prav nič sivih las. Toraj, župnik Govedič in fabrikant Hans Woschnagg, skrbita prej za nezakonika otroka, potem pa s tisočaki agitirajta za nemčursko stvar.

Otvoritev „Aljaževega doma“ v Vratih.

V kraljestvu Triglava, v onem bajnem svetu, kjer se stikajo snežne gore in skalnati vrhovi s sinjem nebom, kjer šume mogočni slapovi in se vijejo romantične doline, tam je bila v nedeljo, dne 7. t. m., krasna slavnost slovenskih planincev. «Sloven. planinsko društvo» je ta dan otvorilo «Aljažev dom» v bajnolepih Vratih.

Aljažev dom ni toliko namenjen turistom, tistim planincem, ki se ne ustrasijo nobenih težav, da užijejo v vedrih višinah krasoto narave. Namenjen je pred vsem tistim ljudem, ki ljubijo planinsko naravo in se žele naučiti planinskega zraka, a se plaše napora in ne morejo pogrešati onega komforta, ki ga imajo v hotelih na razpolaganje. «Aljažev dom» v Vratih je, če se sme rabiti ta izraz, planinski hotel; prvi planinski hotel na slovenski zemlji, ki zna postati največjega pomena za promet s tujci v naših gorah.

Planinski krogi se dobro zavedajo pomena tega novega doma in zato so prihiteli ta dan v jako znatnem številu v Vrata. Samo z jutranjim vlakom se je pripeljalo nad 400 izletnikov v Dovje, mnogo jih je prišlo že v soboto, mnogo družb pa je prišlo čez Triglav, tako da je bilo zbranih v Vratih morda kakih 600 oseb, med njimi jako mnogo Čehov, katere je vodil prof. dr. Chodounsky. Prisel je tudi zvesti prijatelj «Slovenskega planinskega društva», župnik Aljaž, po katerem se imenuje novi dom.

Kakor je pri «Slovenskem planinskem društvu» že navada, se je tudi ta slavnost pričela z mašo, na kar je bil novi dom blagoslovljen.

Pred novim domom je imel potem predsednik planinskega društva, profesor Orožen slavnostni govor, v katerem je opozarjal, da so že v minulem stoletju slavili krasoto te divne doline znameniti možje, kakor grof Hohenwart in slavni botanik Feyrer, ki je v spremstvu saskega kralja obiskal Vrata in dasi je videl mnogo sveta, je vendar proglasil, da kaj lepšega ni videl. Ni čuda, da je «Slovensko planinsko društvo» že takoj po svojem rojstvu začelo misliti na to, da zgradi ta dom, a prišlo je šele sedaj v položaj, da se to izvrši. Govornik je pozdravil vse udeležnike te slavnosti, zlasti češke brate, zastopnika Ljubljane, podžupana dr. viteza Bleiweissa, in zastopnike podružnic ter zahvalivši se vsem, ki so pripomogli k tej zgradbi, posebno narodnim damam, zaklical župniku Aljažu trikratni «Živio».

Nato so pevci zapeli «Lepa naša domovina», «Oj Triglav, ti moj dom» in «Hej Slovani».

V obednici novega doma se je vršil banket. Prvo napitnico na vse tiste, ki podpirajo prizadevanja «Slovenskega planinskega društva», je izrekel društveni podpredsednik dr. Tominšek, ki je posebno poudarjal, da v planinskem društvu ni razpora. Profesor dr. Chodounsky je napil «Slovenskemu planinskemu društvu» in priporočal

ustanovitev zveze vseh slovanskih turistov. Dr. Vilfan in dr. Franta sta napila pospeševalcu «Slovenskega planinskega društva» župniku Aljažu, ki je osvetlil razvoj turisticke v gorenjskih planinah in napil profesorju Chodunskemu. Napili so dalje še notar Orožen slovenski turisti, načelnik kranjske podružnice Majdič osrednjemu društvu, načelnik jeseniške podružnice Guštin starosti slovenskih turistov G. Kadilniku, župnik Žižkov slovanski vzajemnosti in dr. Rybač češkim turistom.

Toda tudi tisti gostje, ki se niso mogli udeležiti banketa, niso trpeli pomanjkanja, preskrbljeno je bilo tudi zanje; za smeh pa je vedno skrbel «Planinski Janez» (g. Hieng iz Ljubljane).

Iskrena hvala gre neumornim damam, ki so skrbele za kuhinjo in postrežbo, in sicer g. dr. Kušarjevi, g. dr. Tominskovi, g. Mikuzevi, g. dr. Foersterjevi in g. Orožnovi. Omeniti je, da si je ga. dr. Kušarjeva tudi sicer pridobila mnogo zaslug za «Aljažev dom» v Vratih.

Vesela in neprisljuna zabava je trajala, dokler ni napotil čas odhoda. Udeležniki so se razšli z zavestjo, da so bili priče slavnosti, ki bo v razvoju turisticke na Slovenskem posebnega pomena, ker se žnjo prične nova doba.

Nar.

Blejske novice.

— Tujci. Pri nas je vsako leto živahnejše. Tujci prineso življenje in teh je — kakor kaže letoviški list — leto za letom več. Zdraviško društvo skrbi za razne zabave, pevci, godci, in drugi umetniki iz tujine vabijo letovištarje v razne hotele na kratek čas. Pametna misel je torej, da so prišli tudi

— Tamburaši «Slovenskega bralnega društva» iz Kranja in nam napravili zadnjo nedeljo prav prijeten večer na Peterneleovem gostilniškem vrtu, kateri je bil napolnjen raznih domačih in tujih gostov. Udarjali so tako dobro in natanko, da menda še nismo slišali pri nas boljših tamburašev. Zatorej naj se še večkrat oglase!

— Predor skozi Holm je bil v ponedeljek opoldne slovesno odprt. Dolg je 1190 metrov. Velika družba povabljenih gostov se je peljala v vozičkih v predor. Nadinžener Frisch je imel nagovor in je tudi sprožil zadnji strel. Ko so bile odstranjene zadnje ovire, so se peljali dalje do mostu, ki se dela v Vintgarju, in potem po isti poti nazaj v Lujzine Toplice, kjer so imeli obed. Vrstile so se razne napitnice, in šampanjec se je penil v kozarcih. Isti dan je bil predor cel dan razsvetljen in odprt. Vsakdo je smel notri. Mnogi so porabili to priliko. Pa je tudi vredno ogledati si to delo, posebno most v Vintgarju bo imeniten. Vzdigoval se bo 42 metrov nad vodo in se spenjal v velikem zidanem oboku od brega do brega. Bo iz samega rezanega kamenja. Zdaj je šele postavljeno močno leseno ogrodje, ki bo nosilo kamenit obok, pa je vredno že to ogledati si. V kratkem začno z zidanjem.

— Petranov hotel je kupil g. M. Černe.

— Iz letoviškega lista. Zadnja številka letoviškega lista izkazuje do dne 13. avgusta 2255 tujcev. — Naprodaj je stavbeni svet zraven zdravškega parka. — Velika cesarska slavnost se je vršila povodom rojstnega dne cesarjevega.

Radovljiške novice.

— Sadna razstava v Radovljici. V nedeljo 21. t. m. ob 2. uri popoldne se bo vršil v areni razstavnega poslopja v Radovljici shod sadjarjev. Na tem sestanku so bo volil pomožni odbor, obstoječ iz odličnih gospodarjev in strokovnjakov sadjarstva naše Gorenjske, ki bo imel nalogo nadzorovati natranjo uredbo razstave, razsojevati pri razdelitvi odlikovanj, reprezentovati razstavo pri otvoritvi i. t. d. Pripravljalni odbor je že razposlal tozadevne okrožnice ter so povabljeni uljudno prošeni, da se tega važnega sestanka polnoštevilno udeležijo.

— Sadnim trgovcem. Pripravljalni odbor sadne razstave v Radovljici naznanja, da bodo na razstavi imeli dovolj prilike ugledati si gorenjsko sadje in se do-

govarjati s sadjarji glede sadne kupčije. Naj gotovo pridejo k razstavi!

— Udeležencem sadne razstave v Radovljici na znanje! Kdor zeli razstaviti in hoče dobiti lep prostor, naj hiti, da se prijavi! Razstava se otvori 17. prihodnjega meseca. Ako je komu preokolistavno poslužiti se zgasilne pole, pa naj priklasi svojo udeležbo jednostavno z navadnim pismom ali po dopisnici. Sadje in drugo naj se pošlje po pošti. Pri tem si ni treba delati preveč skrbi, odbor je poskrbel, da bode na razstavi vse strokovnjaško urejeno. — Ker se je izvedelo, da si nekateri ljudje prizadevajo, da bi sadjerejce odvrnili od razstave, češ, da letos ni lepega sadja i. t. d., so vsi domači, osobito gorenjski sadjarji prošeni, naj se ne dajo begati po nikomur, ki bi hotel delovati proti temu prekornemu podjetju. Lepega sadja se letos kljub suši in toči dobi dovolj. Ako pa je kateri sad tudi nekoliko pikast, ne stori nič, saj je razstava v prvi vrsti poučna naprava in ne kak — modni bazar! Komur je osobito do tega, da bode za svojo pridnost odlikovan, naj pošlje svoje, seveda kar najmožneje lepe pridelke! Pripomniti je še, da se bode naša gorenjska sadna razstava povse razlikovala od ravno letos se vršče svetovne sadne izložbe v Düsseldorfu na Nemškem. Dotim bode ona razstava bolj nekaj svetovni sadni semenj, bode gorenjska sadna razstava velezanimiva zbirka vsega, kar spada k sadjarstvu in njega industriji. Kdor bode odlikovan na gorenjski sadni razstavi in nadejati se je, da jih bode obilo, bode smel na to odlikovanje biti ponosen. O pomenu razstave v Radovljici za napredek domačega sadjarstva in njega kupčijo se objavi v kratkem poseben članek.

— Izdelovalci vrtnega orodja, žičnih ograj, domačih sadnih stiskalnic in sploh vsega, kar spada k domači sadjerejski industriji, naj blagovolijo svoje izdelke razstaviti na sadni razstavi v Radovljici! Prijave se pošiljajo pripravljalnemu odboru sadne razstave v Radovljici.

Novice iz Tržiča.

— Preložena slavnost «Tržiškega Sokola». Odbor «Tržiškega Sokola» javlja tem potom vsem slavnim društvom in prijateljem društva, da se je slavnostna ustanovitev Sokola, ki bi se imela vršiti dne 4. septembra t. l. v Tržiču vsled neprizakovanjih ovir preložila na nedoločen čas.

— Zopetna volitev občinskega predstojništva v Tržiču se je vršila dne 9. t. m. Županom je bil izvoljen g. Karl B. Mally, tovarnar in posestnik v Tržiču; občinskim svetovalcem pa gg. Luigi Bartolotti, tovarniški uradnik, in Andrej Gassner, tovarnar iz Tržiča.

Novice iz poljsanske doline.

— Naše device nočejo zaostati. V ponedeljek in torek zletele so naše Marijine hčerke na Dobrovo poleg Ljubljane, da si utrdijo svoje, kolikor toliko še neomadeževano devišstvo in da si izprosijo srečno pot za vse one, ki nastopijo letos še dolgo pot v Rim, katerih je že lepo število v sosednjih Javorjeh. Govori se, da je ondi število naraslo že na pet, ki so v blagoslovljenem stanju. Res treba je, da se jih domislijo vsaj v molitvi.

— Javorski župnik Fajfar, ki dela vse le v božjo čast in se je odpovedal že vsem posvetnim užitkom — po njegovih pridigah ga je soditi — hoče v kratkem zapustiti Javorje. In kaj menite zakaj? I. no! Marijina družba se mu krha, fantje so preposvetni, dekleta mehkosrčna in nasledki? Ko je bil prvi slučaj, pripisal ga je na rovaš človeške slabosti, a zdaj pa ne ve, kakšni slabosti če pripisati te slučaje, ki so tako gosti. Tedaj «gospud» hočejo zapustiti Javorje in si drugod poiskati bolj vernih in udanih hčera, ki so že vse iz nevarnosti device močno v jeseni.

— Na Hotavljah niso imeli v nedeljo in ponedeljek maše, ker nista hotela gostilničarja obljubiti, da bi ne bilo plesa. Hotaveljci so ukrenili po svoje in se v nedeljo pošteno sukali. Na pomoč so jim prišli še iz

sosednjih vasi. Res ne vemo, kaj mislijo ti naši farji. Tedaj, ko so oni vsega siti, nam še majhnega veselja ne privoščijo. Kako pa to, da se to v mestih ne prepove. No, pa ne samo v mestih, tudi pri farah se to ne zabranjuje. Vemo celo za slučaje, ko se je plesalo, ne da bi se kdo izpodtikal. Pa kaj hočemo, one gostilne so klerikalne in v takih je dovoljeno vse. Kaj pa bera?

— Tratarski župnik Čebašek, do novejšega časa največji nasprotnik vseh teh smarij, je postal najgorečnejši zagovornik škofovih oslarij. Na Vel. Šmaren je peljal device na Dobrovo. Maše odpoveduje, ako se mu ljudje slepo ne pokore. Mož bi rad splezal kam više, mogoče za »tehanta« ali celo za »korarja«. Časi se izpreminjajo in značaji še bolj.

Šolska izvestja.

Poročilo o mestnih ljudskih šolah v Ljubljani koncem šolskega leta 1903/4. Izdal c. kr. mestni šolski svet ljubljanski. Na 1 mešani (na Barju), 4 deških in 2 dekliških mestnih šolah je izkazanih koncem leta 1903/4 3080 učencev in 81 učnih moči. O letnih poročilih mestnih nemških ljudskih šol pa radi karakteristike naših razmer govornimo posebej na drugem mestu.

Novičar.

Na Gorenjskem

Osebnost. Cesar je potrdil izvolitev deželnega glavarja Otona pl. Detele predsednikom c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Patrijotične slavnosti. Minulo nedeljo se je v Kranju praznovala stoletnica avstrijskega cesarstva na prav slovesen način. Ob osmih zjutraj se je darovala slovesna maša, kateri so prisostovali okrajni glavar Alf. Pirc, župan Karel Šavnik z nekaterimi občinskimi odborniki, uradništvo, gasilno in veteransko društvo ter tukajšnja meščanska godba. Raz nekatere hiše, kjer so nastanjeni uradi, so vihrale zastave. — Dne 17. t. m. zvečer je bila bakljada povodom cesarjevega rojstnega dne. Godba je svirala pred stanovanjem okrajnega glavarja in potem po mestu. Dne 18. t. m. zjutraj je bila slovesna maša, katere so se zopet udeležili zgoraj omenjeni zastopniki uradov in društva. Ravnotako so ta dan plapolale zastave.

Važno zborovanje gasilnih društev. Letos je zborovala »Zveza kranjskih gasilnih društev« v Postojni povodom 25letnice ondotnega gasilnega društva. Navzočih je bilo nad 100 odposlancev iz cele Kranjske z več kakor 1400 gasilci. Za Gorenjsko je bilo to zborovanje prvič važno vsled tega, ker smo Gorenjci dobili v odboru namesto dveh odsej tri zastopnike. Zadnji čas so namreč pri oddaji podpor vedno preglasovali ljubljanski trije odborniki edina dva gorenjska odbornika. Sedaj bo drugače. Z Gorenjskega se je udeležilo tega zborovanja 36 društev. V odbor so bili voljeni gg.: Fr. Doberlet, A. Abčič in Fr. Trošt; za Gorenjsko: Jos. Fajdiga (Kamnik), Ivan Rus (Bled) in Ivan Debeljak (Škofja Loka); za Dolenjsko in Notranjsko pa po trije odborniki. Drugič je bilo važno zborovanje vsled tega, ker se je z veliko večino sprejel predlog, da se naroča odboru pretrgati zvezo z nemško »avstrijsko gasilsko državno zvezo«, in da stopi v »zvezo slovanskih prostovoljnih avstrijskih društev« ter da poroča tekom enega leta o tem. Pozdravljamo z veseljem ta odločni nastop slovenskega gasilstva.

Umrli je minulo soboto v Kranju g. Franc Petrič, davkar v pokoju. N. v m. p.!

Ustanovni shod živinorejske zadruga za kranjski okraj se bo vršil dne 12. novembra 1904.

Lovska sreča. Minulo sredo je tovarnar g. Ivan Rakove vstrelil na bitenjskem polju lepo in izredno veliko belo čaplo (štorkljo), ki je pri nas zlasti v poletnem času zelo redek ptič.

Promenadni kocert tukajšnje meščanske godbe se vrši prihodnji četrtek.

Gorelo je v četrtek popoldne v Čirčicah pri Kranju, in je pogorelo Janezu Fajfarju, po domače Molju, pod, skedenj, s polno založenimi žitnimi pridelki in senom ter gospodarsko poslopje. Škoda se ceni na 1600 kron, za-

varovan pa je bil le za 800 kron. Na lice mesta sta takoj prihiteli gasilni društvi iz Kranja in Strazišča in tako omejili ogenj. Zažgal je menda neki štirileten deček.

Ne kopajte se razgreti! Dne 14. t. m. popoldne se je kopal 54 let star, oženjen kajzar Ivan Brejc z Gorenje Save pri Kranju v družbi z delavcem Jernejem Potočnikom v Savi, kjer je utonil. Brejca, ki je šel v vodo zelo razgret, je najbrž prijel krč in ga je potem zadela kap.

Kazipot po Ljubljani in kranjskih mestih. »Goriška tiskarna« A. Gabršček izdaja že 11 let »Kazipot po Goriškem«, ki je zelo koristna, praktična knjiga. — Ze dve leti izdaja tudi »Kazipot po Ljubljani«. V tem »Kazipotu« je v lepem redu razvrščeno vse, kar ima Ljubljana uradov z uradniki, društev z odbori, zavodov, javnih naprav i. t. d. ter trgovcev in obrtnikov po posamičnih strokah. Kdorkoli ima zvezo z Ljubljano, mu je ta knjiga jako potrebna.

Za leto 1905 bo razširjen ta »Kazipot« tudi na vsa ostala kranjska mesta razun Kočevja, mesto tega pa prideta Bled in Postojna. Poleg vseh javnih uradov i. t. d. z osobjem vred bo to jako točen imenik vseh trgovcev in obrtnikov po strokah v abecednem redu. Da bo taka knjiga velike važnosti za vsa kranjska mesta in vseh onih, ki imajo v teh mestih kaj opraviti, je naravno.

Gosp. A. Gabršček se je sam mudil v Kranju, na Bledu in v Radovljici, da je ukrenil potrebno gledé podatkov teh mest. Njegov zastopnik v Kranju zanaprej je gospod Dragotin Pohlin, uradnik »Kreditnega društva«, ki bo skrbel, da bo naše mesto točno zastopano v »Kazipotu«. On prejema tudi naročila na oglase. Na Bledu je zastopnik nadučitelj gosp. Franc Rus, v Radovljici pa nadučitelj gospod Andrej Grčar. Te dni obišče gospod A. Gabršček tudi Škofjo Loko in Kamnik. Prosimo, da mu gredo p. n. veljaki na roko. NB. Vsled posebne pogodbe z založnikom dobé naročniki »Gorenjca« ta obsežni »Kazipot« brezplačno kot novoletno darilo, drugače pa bo veljal 2 kroni.

Iz Škofje Loke se nam poroča: Iskreno sožalje izreka gosp. Alojziju Dušek, gostilničarju v Stari Loki, povodom prebitke izgube svojega Leončka

več prijateljev.

Toča je pobila dne 10. t. m. v Tehovcu pri Medvodah dvema posestnikoma in trem kajzarjem vse na prostem se nahajajoče poljske pridelke, kakor lečo, zelje, fižol, sadje i. t. d., katero je popolnoma pokončala.

Prostovoljno gasilno društvo v Šmartnu-Tacnu pod Šmarno goro priredi v nedeljo dne 28. avg. 1904 o priliki otvoritve in blagoslovljenja novega gasilnega doma in orodja veliko slavnost z vrtno veselico s sodelovanjem domžalske godbe. Vstopnina je prosta. Blagohotno darovane dobitke za srečkanje najhvaležneje sprejema načelnštvo. — Spored: 1. Do 2. ure popoldne zbiranje društev v Tacnu. 2. Ob 2. uri nastop vseh društev: a) Pozdrav; b) slavnosten odhod k novi gasilarni. 3. Ob pol 3. uri blagoslovljenje gasilnega doma in orodja: a) Cerkveno opravilo; b) slavnostni govor tajnika »Zaveze gasilnih društev kranjskih«, gosp. Fr. Trošta; c) Defiliranje in slavnosten odhod na vrt g. Sajovica k vrtni veselici. 4. Vrtna veselica (koncert domžalske godbe). 5. Srečkanje in saljiva pošta. 6. Prosta zabava. 7. V mraku zažiganje umetalnega ognja. — Društva, katera se nameravajo udeležiti slavnosti, blagovolijo naj čimprej to po dopisnici semkaj naznaniti, da se zamorejo pravočasno preskrbeti tablice z napisi dotičnih društev. — Železniski postaji za izstop v Tacen sta Vižmarje na gorenjski železnici (četrt ure pešpoti) in Črnuče, oziroma Tavčarjev dvor na progi kamniške železnice (eno uro pešpoti). Železniska zveza je prav povoljna.

Prijatelje kave in zdravja opozarjamo na današnji članek: »Kava« ter ga vrlim Gorenjcem najtopleje priporočamo v blagohotno uvaževanje in lasten dobiček ter na korist gospodarske in narodne stvari.

Na Ježici se vrši v nedeljo, dne 4. septembra blagoslovljenje zastave ondotnega veteranskega društva.

Pomilostil je cesar povodom svojega rojstnega dne 88 kaznjencev, med temi jih je šest v begunjski kaznilnici.

V Radovljici se vrši v nedeljo vrtna veselica «slovenskega bralnega društva Triglav» na grajsčinskem vrtu. Pri veselici igra radovljjska godba na lok. Vstopnina 50 vin. Začetek ob 4. uri popoldne. K obilni udeležbi vabi odbor.

V Kamnigoric se je vršila dne 8. t. m. volitev občinskega predstojništva, pri kateri je bil izvoljen županom g. Adolf pl. Kappus, občinskim svetovalcem pa Luka Lazar, Josip Svetina in Marko Arh.

Tombolo priredi podružnica c. kr. kmetijske družbe v Begunjah na vrtu gostilne gosp. Val. Šturma v Poljčah v nedeljo, dne 18. avgusta 1904. Spored: Tombola. Prosta zabava. Začetek ob 5. uri popoldne. Darila za tombolo se hvaležno sprejmo. Čisti dohodek je namenjen za društvene potrebe. K obilni udeležbi vabi najljubše odbor.

Gasilnemu društvu v Kropi je cesar daroval 200 K.

Napaden duhovnik. Iz Medvod brzojavljajo: Župnik Berce v Sori je bil v nedeljo tolovajsko napaden s kamenjem, a je ostal nepoškodovan. Napadalca, ki je pristaš klerikalnega župnika Šmoyca, so že prijeli.

Križem sveta.

Imenovanje. Ravnateljem mestne realke v Idriji je imenovan g. dr. Stanko Beuk, profesor istotam. Čestitamo!

Zdravje je največja dobrota, na katero pa brez rednega prebavljenja ni misliti. V slučajih, v katerih prebavljenje odpove ali je pomanjkljivo vsled bolezni v želodcu, je dolžnost vsakega mislečega človeka, da si z izkušenimi sredstvi kar najhitreje nazaj pridobi taisto. Ena najboljših sredstev je Germanova življenska esenca, katera se lahko najbolj priporoča kot res dobro in popolnoma neškodljivo ljudsko in domače sredstvo. Ta sloveča esenca se izdeluje v laboratoriju lekarne «pri črnem orlu» v Belovarju (Hrvatsko) in posebno opozarjamo na tozadevni insarat v zadnji številki.

Družba sv. Mohorja v Celovcu nam naznanja, da se je število Slovencev-Mohorjanov nepričakovano znatno pomnožilo. Letos namreč šteje družba 84.598 članov, t. j. 8540 članov več kakor lani.

Gospodarske stvari.

Dobavni razpis. C. in kr. vojno ministrstvo je naznanilo trgovinski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da namerava po javni konkurenci zagotoviti različne oblačilne in opravne predmete. Med temi so: Podloge in ovrtniki iz kozuhovine, vse pritlikline za vojaške klobuke, čelade in čake, zaponke, gumbi, razni znaki iz kovine, jopiči in spodnje hlače iz tkane bombaževine, usnjene in volnene rokavice, naramnice iz špage, vrvi k šoforom, čebri, vedra za šotore, razna toporišča, ostroge, stremena, leseni cvetki za obuvala, železni kavelni, zapone, kljuke, vijaki in drugi izdelki iz železa, mehovi, kuhalne in jedilne priprave, čutare, emajlirane železnine, zavojno platno, čepice, jopiči, hlače, žepne rute i. t. d. Ponudbe je poslati neposredno vložnemu zapisniku vojnega ministrstva, in sicer najkasneje do 15. oktobra 1904 do 12. ure popoldne. Ponudbeni uzorci, dobavni razglas in natančni seznam predmetov, katere je dobavati, so tudi v pisarni trgovinske in obrtniške zbornice v Ljubljani na ogled. Razglas s celo vsebino se objavi v «Ljubljancanki» in «Slovenskem Narodu» dne 20. avgusta 1904.

Rusko-japonska vojna.

Vse časopise se bavi z obleganjem Port Arturja. Japonci so zadnji čas pomnožili svojo posadko, tako da šteje sedaj nad 90.000 mož. Tudi generalu Steslju, zapovedniku Port Arturja, so poslali poslanca, ako se uda. Pa junaški vojskovodja jih je krepko zavrnil, češ, da se bo boril do zadnje kaplje krvi. — V ponedeljek so Japonci vnovič naskočili Port Artur in so bili z velikimi izgubami odbiti. Pri naskoku so prišli na ruske mine in, kakor poročajo listi, je bilo ubitih in ranjenih 20.000 Japancev. Čim pade Port Artur, hočejo Japonci naskočiti trdnjavo Vladivostok. Vsled tega se delajo ondi veliktanske obrambene priprave.

Učenca

Tiskarna Iv. Pr. Lampret v Kranju.

poštenih starišev, ki ima veselje do tiskarstva in je dovršil vsaj par gimnazijskih razredov, sprejme

Zahvala.

Za vse izkazano sočutje povodom bolezni in smrti našega nepozabnega soproga, oziroma očeta, starega očeta, strica, brata, svaka in tasta, gospoda

Luka Ekar-ja

hišnega posestnika

kakor tudi za mnogobrojno spremetvo pri pogrebu izrekamo vsem soročnikom, prijateljem in znancem svojo priručno zahvalo. Zlasti se zahvaljujemo sl. društvom: Slovensko bralno, gasilno in veteransko društvo, ki so se udeležila korporativno pogreba, kakor tudi slavni meščanski godbi, potem pa tudi vsem darovalcem prelepih vencev in konečno vsem, ki so nam izrazili svoje sožalje.

Žalujoča rodbina.

Doktor pl. Trnkóczy-jev

Kranjski redilni prašek za prašiče

198-24

Londonška medalja

je dobil v Londonu, Parizu in Rimu 1903 najvišje odlikovanje
Grand Prix!

Dalje na tisoče zahvalnih pisem, tudi uradno potrjenih. Ta redilna moka se meša med krmo že pujskom. Prašiči dosežejo največjo težo.

1 zavoječek po 50 vin. se dobiva

pri trgovcih,

po pošti 5 zavoječkov v glavni zalogi

Lekarna Trnkóczy, Ljubljana.

Uradno poverilo.

Predlošeni prepis se popolnoma strinja pisanemu originalu na dopisnici, katera ima znamke za 4 širje in 2 vinarja.

Ljubljana, tretjega oktobra edentisočedetstoena.

(Notarski pečat.)

Ivan Plantan, c. kr. notar.

Spoštovani gospod! Moji prašiči niso žrli, tudi so bili sila revni. Slučajno sem dobil od enega mojih ljudi za poskušnjo en zavoječek redilnega praška za prašiče. Človek se mora kar čuditi! Ne morem svojih prašičev dovolj krmiti. strašansko veliko požro, tako, da so se čez nekoliko dni močno izredili, hvala temu izbornemu sredstvu. Morem isto vsakemu najbolje priporočiti in ga bodem tudi priporočal.

Prosim z obratno pošto pet zavojev redilnega praška za prašiče.

Belišče, Slavonija, 31. oktobra 1900.

Z velespoštovanjem

Josip Englishch
železniški nadziralaj.

Loterijska srečka dne 13. avgusta t. l.
Gradec: 70 78 28 66 58

Več učencev

sprejme takoj **Matija Ažman**, mizarski mojster v
Kranju. 143-1

Zahvala.

Za mnogobrojno udeležbo povodom bridke izkušnje,
ki nas je zadela, se zahvaljuje

redovina Petrič.

V Kranju, 16. avgusta 1902. 141

Prodajalnica s skladiščem.

V Radovljici na Gorenjskem poleg farne
cerkve na glavnem trgu **se odda s 1. oktobrom**
že okoli 30 let obstoječa dobro obiskana

prodajalnica s skladiščem

pripravna za prodajo manufakturnega in špece-
rijskega blaga.

Natančnejše poizvedbe in pogoje se izve pri lastniku **Franou**
Muleju v Radovljici št. 21. 137-2

izvrsten okus kave dosežete s priručnim
Vydrove žitne kave
POSKUSITE! Vzorek dragovoljno.
Pošta 5 kg. pošiljka 4 K 50 h franco.
„DOMAČI PRIJATELJ“
vsem odjemalcem zastonj pošljemo navedeni.
Vydrova tovarna žitne kave Praga-VIII.

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 121-5

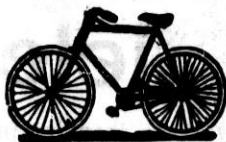
Ivan Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šivalne stroje in kolesa

Ceniki se dopošljejo na zahtevanje zastonj.

Tapetnik in preprogar

Dragotin Puc

Ljubljana, Dunajska cesta 18

Izvršuje vsa tapetniška dela ter ima v zalogi
tudi vse predmete te stroke lastnega izdelka.

Vodja podružnične zaloge pohištva prve kranjske
mizarske zadruga v Št. Vidu nad Ljubljano.

Odlikovan z zlato svetinjo in častnim križcem v Parizu
dne 28. februarja 1904. 136-2

Tedenski sajem v Kranju dne 16. t. m.

Prignalo 125 se je glav goveje živine, 8 telet, 81 prašičev,
225 drobnice, 100 kozlov, 93 buš. — 50 kg: pšenice
K 11.—, prosa K 7.—, ovsa K 8.—, rži K 9.—, ajde
K 10.—, ječmena K 7.—, fižol: mandalon in ribničan K 13-50.

Glinaste peči, štedilnike, banje

sa kopeli, kakor tudi kipe, vaze in
druge glinaste izdelke
v vseh barvah, tepežne in cene
priporoča peva in največja

kovarna

pečij in glinastih izdelkov
August Dreise
v Ljubljani.

93-13

3 štedilniki

eden se vzida, dva sta še čisto nova.

Več se poizve pri upravitelstvu «Gorenjca».

133-3

Vsi kmetovalci

se lahko pro-
pričajo, da je
najboljše sred-
stvo konje,
krave, telice,
vole, prašiče,
ovce i. t. d.
obdržati
zdrave, močne,
ješče in debele
če se jim pri-
mejuje h krmi

živinski prašek

iz lekarne **Piccoli**, pri Angelju, Ljubljana
Dunajska cesta.

En zavoj 1/4 kilogr. stane 50 vin., 10 zavojev 4 krone. — Zunanjo
naročila po povzetju.

Spoštovani gospod Piccoli, lekar v Ljubljani.

Po večletni uporabi pri svoji živini in po velikem povpraš-
vanju od svojih znancev in drugih po Vašem živinskem prašku;
prišel sem do prepričanja, da je vaš živinski prašek izborno zdravilo,
katero bi se ne smelo v nobenem hlevu pogrešati.

Z odličnim spoštovanjem
Podgora pri Gorici, 18./VI. 1902.

And. Kocjančič
I. 199-45

Kdor hoče kupiti

ceno in dobro barvo

pravega domačega izdelka, brez vsake zmesi (Schwerspatt),
kakor se nahaja v nekaterih tovarniških barvah, naj se
blagovoli obrniti na domačo zalogo

J. Wohlgemuth

132-3

v Kranju, glavni trg št. 118.

1 ali 2 vajenca

se sprejmeta za sedlarsko obrt pri **Alojsiju Sajachoku**
v Spittalu na Koroškem. — Natančna pojasnila pri **I.**
Wohlgemuthu v Kranju. 134-3

Posamezne številke „Gorenjca“

prodajajo po 10 vin. v

Ljubljani g. A. Kališ, trafika, Jurčičev trg 3;
Škofji Lokl g. M. Žigon, trafika, glavni trg;
Radovljici g. Oton Homann, glavna trafika;
Javorniku g. Štefan Podpac, trgovec;
Bohinjski Bistrici g. M. Grobotek, trgovec.

54--22

Zobo- tehnični atelje Oton Seydl

pri g. dr. E. Globočniku
v Kranju

Zobovja, tudi ne da bi se odstranile korenine, z ali brez nebne plošče, iz **kavčuka** kakor tudi **zlata**, dalje **vrvnalnice** in **obturatorji** se izvršujejo po **najnovjših metodah**.

Plombe v zlatu, porcelanu, amalgamu in **cementu** kakor tudi vse **zobozdravniške operacije** izvršuje tu **specijalist**.

Odperto vsako nedeljo od 8. do 6. ure.

Slav. šolskim vodstvom

se udano priporočam za cenj. naročila **šolskih tiskovin**.

Z odličnim spoštovanjem

Iv. Pr. Lampret, tiskarna v Kranju.

Išče se pod jako ugodnimi pogoji več in polnoma zanesljiv

kolportér

ki bi po slovenskih krajih razpečaval brošure, časopise i. t. d.

Pojasnila daje upravnistvo „Gorenjca“.

109—10

JOSIP WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA, Slomškove ulice št. 4

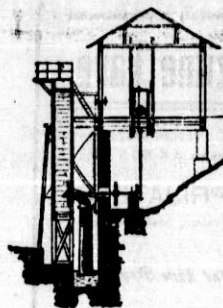
Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Žično omrežje na strop, obhajilne mize, ograje na mirodnoru, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike i. t. d.

103-15

Specijaliteta: valjični zastori (Rollbalken).

G. Tönnies

104-12

tovarna za stroje, železo in kovinotovarna v **Ljubljani** priporoča kot posebno **žago in vse stroje** za obdelovanje lesa.

Francis-turbine osobito za žagine naprave zvezane neposredno z vrtilom. Sesalno-generatorski plinski motorji, najcenejša gonilna sila 1 do 3 vin. za konjsko silo in uro.

Zahtevajte pri nakupu

Varstvena znamka.

Schicht-ovo štedilno milo z znamko „jelen“.

Ono je **zajamčeno čisto** in brez vsake škodljive primesi. — Pere izvrstno.

Kdor hoče dobiti zares **jamčeno pristno**, perilo neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „Schicht“ in varstveno znamko „jelen“.

119—8

Dobiva se povsod!

JURIJ SCHICHT

Ustje
(Česko)

največja tovarna svoje vrste na evropskem kontinentu.

Ustje
(Česko)

„Zakaj so Vaši **zobje** tako **beli**?“

„Vsak dan rabim **O. Seydlovo higijenično kozmetično ustno vodo**, ki izvrstno vpliva na zobe in je bila s priznanjem odlikovana. Dobite jo lahko v **lekarni pri sv. Trojici v Kranju**.

34-24

System Balke

GOLDENE MEDAILLE
BERLIN 1901

M. Podkrajšek
frizer
za dame in gospode

Ljubljana, sv. Petra c. 35

priporoča za gojitev las in za umivanje glave svoj zdravniško priporočni gor-ko in mrzlo zračni sušilni aparat. Suši brez nadležne vročine. Ne proizvaja skrčenja las. Vpliva dobro na pospeševanje rasti las. Dalje se izvršujejo vsa krovstna dela iz las.

Oddelek za dame s separatnim vhodom.

Sedaj samo **60 gld.**, zelo znižane vozne cene v Ameriko. **Preje 105 gld.** Ravno ista vožnja in po-
strežba kakor preje. 63-20

Iz Ljubljane v Novi York
samo **60 gld.** s prosto dobro hrano
že v **Hamburgu**

v dežele: Pennsylvanija, Ohio, Illinois, Minnesota, Montana Kalifornija i. t. d., toliko višje, kolikor je tarifna cena po ameriški železnici, s priznanim najboljšimi parniki družbe

Hamburg-Amerika Linie.

Kedor je odločen potovati, in da se mu dober prostor preskrbi, pošlje naj **20 kron** are na moj naslov:

FR. SEUNIG, Ljubljana

Dunajska cesta 31.

71-19

Trgovina z železnino in špecerijskim blagom „**MERKUR**“ **Peter Majdič v Kranju.**

Priporoča bogato zalogo po nizki ceni, kuhinjsko posodo, mizarsko, ključavničarsko, kovaško, zidarsko, črevljarsko orodje in orodje za poljedelce, kakor pluge, lemeža, železne brane, vile, motike, sekire, železne grablje; nadalje štedilna ognjišča, nagrobne križe, **vodne žage, pile**, kovanje za okna in vrata, žico, žičnike, katanovo lepko, železno in pocinkano ploščevino, karbolinej, **trse za obiljanje**

Zaloga mlatilnic,

trijerjev in vratil
(gepeljnov).

Zaloga najboljšega sredstva proti muham — za živino — pod imenom „Sanori“.

stropov, vlite kotle. Veliko izber slamoreznic, **plah za vozove**, železnih peči,

Roman- in Portland-cement, traverze, stare, železniške šine

šine za kolesa, podvozi in drugo železo, **sesalke za vodnjake**, cevi in vsakovrstno špecerijsko blago. Zaloga svetilk, **zaloga različnih barv.**

*Foto-emajl
v barvah*

*Broške, priveske,
gumbe za zapest-
nice, igle za kra-
vate i. t. d.*

Jako lepa in primerna darila.

Izdeluje po vsaki fotografiji

Jv. Jagodic

49—21

fotograf v Kranju

Velik požar

se samore lahko in naglo pogasiti

SAMO S

13—31

Smekalovimi brizgalnicami

nove sestave, koje od desne in leve strani vlečejo in mečejo vodo. V vsakem položaju delujoče, kretanje brizgalnice nepotrebno!

Pri razstavi gasilnega orodja meseca avgusta 1903 v Pragi bila je naša tvornica R. A. Smekal odlikovana z dvema največjimi odlikovanji, in sicer: **S L. počastno diploma za izboljšanje parnih in motor-brizgalnic ter lestev in s slate kolajno za prednosti pri ročnih brizgalnicah za nove sestave.**

R. A. SMEKAL

Zagreb

skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, cevi, pasov, sekiric, sesalk in gospodarskih strojev.

Čvrstega hlapca

sprejemem takoj.

Iv. Pr. Lampret, tiskarnar v Kranju.

Naročajte si prezanljivo knjigo

Bahovi huzarji in Iliri.

Starina slovenskih pisateljev. J. Trdina nam popisuje v tej knjigi osebe in dogajke na Hrvaškem. V oni za hrvaški narod žalostni dobi za zloglasnega Bahovega absolutizma, ko so tudi nekateri naši rojaki igrali pomembne vloge, pa ne vselej častne vloge. Trdina je znan izborni stilist, način njegovega pripovedovanja je zanimiv, njegov jezik v resnici naroden, bogat in izbrušen.

Kdor si hoče razširiti svoje znanje iz polpreteklosti hrvaškega in deloma tudi našega naroda ter se obenem prijetno zabavati, naj si naroči to knjigo pri založniku

10—42

L. Schwentnerju v Ljubljani.

Cena broš. 8 K, po pošti 8 K 20 h.

M. Suttner, urar

v Kranju

priporoča svojo

izborno zalogo

ur,

zlatnine

in

srebrnine

po

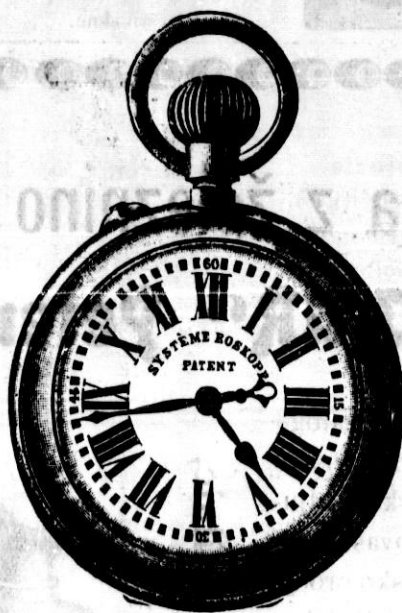
najnižjih cenah.

Ceniki zastonj in

poštne prosto.

Razpošilja se na

vse kraje sveta.

Nikelasta anker-remont. roskopf. železničarjem dobro poznana, najtrpežnejša in natančna ura, prav fino kolesje. Pokrov stanovitno bel gl. 8.75, najfinejša znamka, gl. 6.50. 114—8

Ljubljanska KREDITNA BANKA v Ljubljani

Podružnica v Celovcu.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja v vsakemu zrebanju.

Polnovplačani akcijski kapital K 1.000.000

Zamenjava in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone. Daje pred-ujme na vrednostne papirje. Zavaruje srečke proti kurzni izgubi. Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavecije.

Eskompt in inkasso menic. — Borzna naročila.

Podružnica v Spljetu.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.

Ljubljana (Kolizej) **R. LANG** na Marije Terezije cesti

Zalagatelj društva c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.

Bogata zaloga pohištva vsake vrste v vseh cenah. Ogledala, slike v vseh velikostih.

Pohištvo iz železa, otroške postelje in vozički po vsaki ceni.

Popolna oprava za vile. Specijaliteta: Gostilniški stoli.

Čudovito poceni za hotele, vile in za letovišča 52 gld.

Modroci iz žičnatega omrežja, afričanske trave ali žime, prve vrste vedno v zalogi.

Za spalno sobo od 180 gld. naprej. Divan z okraski.

Specijaliteta v nevestinih balah. Veliki prostori, priključno in v I. nadstropju.

Oprave za jedilne sobe, salone, pred-sobe, cele garniture.

Za sobo: postelja, nočna omarica, o-mivalna miza, ob-šalnik, miza, stensko ogledalo.

97-12

Pozor!

86-14

„Moravija“-šivalni stroji so najboljše, najpripravnejši ter najtrpežnejši.

„Moravija“-šivalni stroji so jako pripravi za umetno vezenje.

„Moravija“-šivalni stroji so poleg tega mnogo cenejši ter se dobivajo tudi na mesečne obroke.

Pouk za umetno vezenje na „Moravija“-šivalnih strojih vsaki dan in sicer brezplačno.

Cenike pošiljam zastonj.

Zaloga in pouk pri trdkih

LOVRENC REBOLJ v KRANJU, glavni trg 189.

Zastopstvo vsakovrstnih poljedel. strojev tvrdke K. & R. Ježek (Blansko).

Naznanilo otvoritve.

Dovoljujem si s tem p. n. občinstvu v Ljubljani in na deželi vljudno naznaniti, da sem prevzel popolnoma novi

„HOTEL ILIRIJA“

v Ljubljani, Kolodvorske ulice št. 22.

V hiši sem priredil tudi sedanji dobi povsem primerno urejeno

KAVARNO

z 2 najnovejšima biljardoma ameriškega sistema svetovnoznane tvrdke Henrik Seifert & sin, Dunaj.

Na razpolago so slavnemu p. n. potujočemu občinstvu lepe, popolnoma nanovo urejene **sobe za prenočevanje** po nizkih cenah.

Opirajoč se na svojo dolgoletno izkušnjo v največjih poljetjih tuzemstva in inozemstva in zadnjih 5 let kot restavrater in kavarnar se čutim usposobljenega, da ustrežem najdalekosežnejšim zahtevam cenjenih gostov. — Točilo se bo izborno marčno pivo iz združenih pivovaren Laški trg-Žalec ter svetovnoznano staro plzensko pivo iz meščanske pivovarne Plzenec pri Plznu, kakor tudi izborna štajerska naravna vina, pristni dolenski cviček in pristna istrska vina; dalje najfinejše likerje, desertna vina, tuzemski in inozemski šampanjec i. t. d. i. t. d.

Svojo že dobro znano izborno kuhinjo bom izkušal po močeh še izboljšati.

Priporočujoč najtopleje velecenjenim gostom svoje novo podjetje in proseč najštevilnejšega obiska beležim

z odličnim spoštovanjem vdani

FRIC NOVAK

hotelir in kavarnar hotela «Ilirija».

140—1

Izhaja vsako soboto zverer, če je ta dan praznik, pa dan poprej. — Velja po pošti prejemati za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrť leta 1 K. Za druge države stane K 5.60. Za Kranj brez pošiljanja na dom stane za celo leto 3 K, za pol leta K 1.50. Dostavljanje na dom stane za celo leto 60 vinarjev več. Posamezne številke stanejo 8 vinarjev. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se za petitvrsto 10 vinarjev, če se tiska enkrat, 8 vinarjev, če se tiska dvakrat, če se tiska večkrat, pa po dogovoru. Uredništvo in upravnništvo se nahaja v hiši št. 105 nasproti župne cerkve. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, urednistvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.